

ODGOVOR HSE-ju V ZVEZI Z INVESTICIJO TEŠ6

Na žalitve s katerimi HSE odgovarja dr. Damjanu se spodobi odgovoriti. Že zato, ker je energetika preveč resna in kompleksna zadeva, da bi jo lahko prepustili le energetikom in neodgovornim (ali upogljivim) politikom. Zato najprej nekaj o lobiju. Energetski lobi preko stranke ZARES in ministra Lahovnika in g. Kopača, deluje znotraj vlade. Zato vlada ne sliši opozoril in ne izpolnjuje svojih predvolilnih obljub. Sledi tempu, ki ga diktirata vodstvo TEŠ in HSE. To gre celo tako daleč, da gospodje iz TEŠ pridejo na sejo vlade. Kar je pravzaprav še nevideno. Po seji vlade pa predsednik vlade nonšalantno prelomi le teden dni staro lastno obljubo (o preložitvi odločanja o TEŠ6 na jesen). Prav to pa (moratorij in premislek), na koncu prispevka predlaga tudi dr. Damjan.

HSE se sklicuje na študijo MIT iz leta 2003 torej izpred 7 let. HSE sploh ne spremlja razvoja, operirajo z zelo starimi podatki. Jedrska energija je prav v zadnjih 7 letih doživela preporod. HSE tudi govori o jedrskih odpadkih ob tem pa ne pove, da nova generacija jedrskih elektrarn (3+) reciklira do 96 % visokoradioaktivnih odpadkov. S čimprejšnjo zgraditvijo JEK2 bi se tako zmanjšal tudi ta problem. V ZDA so jedrsko energijo, po 30 letnem zastoju, ponovno aktivirali. Z novimi dodatki (katalizatorji) v gorivu je Černobilski sindrom onemogočen, obenem pa se izkoriščenost jedrskega goriva povečuje za 25 % do 50 %. Da o tehničnih izpopolnitvah v smislu vrhunske varnosti in zaščite pred sevanjem, niti ne govorimo.

Vsega tega pa HSE ne pove. V ZDA pripravljajo mini jedrske elektrarne z močjo 125-140 MGW, ki jih bodo večinoma postavljali na »pogoriščih« ukinjenih premogovnih termoelektrarn, za desetino cene velikih jedrskih elektrarn. Od leta 2004 do leta 2008 so v ZDA in Kanadi ustavili 108 premogovnih termoelektrarn s skupno močjo 60 gigavatov. Da o bližnji Nemčiji ne govorimo. Kjer pa ne gre za kurjenje lignita (za dve lignitni termoelektrarni pa na ozemlju bivše Vzhodne Nemčije teče tožba in sodni spor pred sodiščem). Nemški in poljski premog je mnogo boljši vir od velenjskega lignita. Treba je pač

priznati, da lignit nikoli ne bo sprejemljiv vir, četudi bo izkoriščen z »najnovejšo« tehnologijo – iz začetka devetdesetih let prejšnjega stoletja. Kurjenje lignita pa sodi v sredino 20 stoletja.

Rešitev za izkoriščanje lignita je vplinjanje lignita, za kar pa tehnologija v ekonomskem smislu še ni dozrela. Tudi to se bo zgodilo. Tedaj pa bi seveda lignit lahko vplinjevali in ga izkoriščali z mnogo čistejšo tehnologijo in zajemom izpustov. Zato je treba počakati na čas, ko bomo finančno bogatejši in bo tehnika vplinjanja ekonomična.

Dejstvo je, da lignit povzroča 3,6 krat večje okoljske stroške od plina. Zato bi bil zdaj smiseln plinski agregat, ki bi v prvem obdobju izkoriščal plin iz uvoza, v drugem kasnejšem obdobju pa plin pridobljen iz lignita velenjskega rudnika. V Šoštanju namesto TEŠ6 lahko postavimo plinsko parni agregat – TEŠ7, ki bo služil ogrevanju Šaleške doline in potrebam frekvenčne regulacije, ki jo zdaj TEŠ dobro opravlja. To pa seveda ni megalomanska investicija. Lokacija TEŠ je za tako rešitev primerna, tudi zaradi navezave na domače in na 400 KV avstrijsko omrežje, ki je speljano skoraj do meje. Mi pa prenosno omrežje Beričevo - JEK ne moremo povezati, gradimo ga že 40 let !

Vse to je treba povedati, da bo javnost bolje obveščena, da ne naseda hvalnicam o ekološkosti visoko ogljičnega projekta in strašenju s Černobilom. Žal to širijo »zeleni« gibanja, ekspozitive političnih strank (Karl Lipič - SD) tako, da projektu pripisujejo skoraj »blagodejne« 40 letne ekološke učinke. Lobiji, ki bodo s tem strašansko zaslužili, pa so seveda s stališči »zelenih« opogumljeni.

Minister Lahovnik, nekoč glasni protestnik proti TEŠ5, je zdaj najvidnejši zagovornik TEŠ6. Najbolj abotno pa je, da se predvolilni Držni Znanilci Sprememb – Lahovnik, Golobič, Kopač sklicujejo na prejšnjo vlado. Računajo morda na slab spomin ljudstva ? Zato je umestno, da na to spomnimo.

HSE priznava, čeprav s težavo, da je frekvenčna regulacija možna s plinom. S plinovodi bomo obkroženi; plinovod Južni tok bo šel čez Slovenijo, Nabucco preko Avstrije. Ali gradimo plinovod le za Italijane ? Predvideva se celo plinovodna povezava med Ljubljano z Avstrijo,

vse zaradi stabilizacije oskrbe. Slovenija ni več samozadostni otok in prav je, da se tega zave tudi javnost.

Še ena kriva vera se širi po Sloveniji: o skrajno dolgih rokih za izgradnjo JEK2. Roki pa so od 3,5 let (J. Koreja, Japonci) do 5 let (Francija). Če prištejemo še pripravo dokumentov in okolja na umestitev JEK2, pa bi ga lahko imeli do leta 2017. Seveda če bi bila politična volja za to in če bi politika mislila dolgoročno in bi obvladala lobije in ne lobiji njo. Vprašanje so le dobavni roki. Vendar se je treba odločiti zdaj, ko se vsiljuje TEŠ6.

Naj zaključim, s podporo obnovljivim virom energije (OVE), učinkoviti rabi enegije (URE, ki je najboljši in najčistejši vir), aktivnim-pametnim omrežjem (AKO) in razvoju industrije za akumulacijo energije. Vse to bi lahko razvili, če bi politika delovala dolgoročno. In ne bi nasedala paroli o ohranjanju 3500 delovnih mest. In bi se končno začela spraševati o tem, koliko delovnih mest, ki zaradi milijardne investicije ne bodo nastala, bomo zaradi tega izgubili. Teh je desetkrat več od tistih, ki jih ponuja TEŠ6. Ne le v Šoštanju, po vsej Sloveniji. S TEŠ6 pa bomo izgubili tudi tehnološki priklop na novo energetiko, ki je v razvojnem zagonu. Zdaj ta še ni pomemben faktor, vendar bo vse bolj. To se nam bo dolgoročno maščevalo.

Zaključujem z dr. Damjanom. »Prebivalci Slovenije smo talci zasebnih interesov lobija iz Šaleške doline«. Lobi deluje v vladi, HSE in TEŠ in je prežeh velik del stroke, ki je z državo v najemnem odnosu. Dobro je organiziran, saj ima dovolj denarja. Organizira celo avtobuse »navijačev« za javne nastope (okrogla dvorana v CD 10.02) in izvaja prevlado nastopajočih npr.: na Forumu 21. Z ironijo bi temu lahko rekli »nova demokracija«, ki se uveljavlja tudi v velikem delu medijev. Najusodnejše pa je, da lobistom to uspeva tudi v vladi, ki je – ne pozabite, obljubljala spremembe. Zdaj so spremembe tukaj. Ali bomo brezbržno dopustili, da pridemo s temi spremembami - na slabše.